

СЕРІЯ «ПОМІЧНИК ВИХОВАТЕЛЯ»

ДИКІ ПТАХИ

*Навчально-методичний комплект:
16 предметних картинок
та методичні рекомендації*

КИЇВ
«ГЕНЕЗА»
2019

УДК 373.2
Д45

СЕРІЮ ЗАСНОВАНО У 2013 РОЦІ

Навчальне видання

Серія «Помічник вихователя»

ДИКІ ПТАХИ

Навчально-методичний комплект:
16 предметних картинок та методичні рекомендації

Упорядкування А. М. Короб, І. В. Борік

Відповідальна за випуск *А. М. Короб*
Технічний редактор *Ц. Б. Федосіхіна*
Комп'ютерна верстка *Л. О. Ємець*
Коректор *Л. І. Леуська*

Формат 60×90¹/16. Ум. друк. арк. 0,50. Обл.-вид. арк. 0,45.
Вид. № 2054.

Видавництво «Гене́за», вул. Тимошенка, 2-л, м. Київ, 04212.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи серія ДК № 5088
від 27.04.2016.

Дикі птахи : навч.-метод. комплект: 16 предм. кар-
Д45 тинок та метод. рек. / упоряд.: А. М. Короб, І. В. Бор-
рік. – Київ : Гене́за, 2019. – 16 предм. картинок +
метод. рек. (8 с.). – (Серія «Помічник вихователя»).

ISBN 978-966-11-1035-8

Навчально-методичний комплект допоможе дорослим ознайомити малюка з довкіллям, поповнити словниковий запас дитини, розвинути її мовленнєві, сенсорні вміння, пам'ять тощо. У комплекті подано рекомендації щодо організації різноманітних форм та методів занять.

Для педагогів ЗДО, центрів розвитку та підготовки дітей до школи, батьків, гувернерів.

УДК 373.2

ШАНОВНІ ДОРΟΣЛІ!

Навчально-методичний комплект предметних картинок – простий і зрозумілий дидактичний матеріал для розвитку дітей двох–шести років. Під час гри з дитиною за допомогою предметних картинок Ви можете ознайомити малюка з предметами, їхніми назвами та властивостями, поповнити словниковий запас, розвинути сенсорні вміння дитини, пам'ять тощо.

Застосування предметних картинок дуже різноманітне: з ними можна бавити і водночас навчати, складати невеликі розповіді, використовувати як ілюстрації, навчати лічби, порівнювати зображення тощо. Заняття можна проводити індивідуальні чи в підгрупах, навіть у командах. Кількість варіантів – необмежена.

Видавництво випустило у світ десять комплектів предметних картинок за тематикою: *овочі; фрукти та ягоди; свійські тварини; дикі тварини; свійські птахи; дикі птахи; квіти; листя та плоди дерев; одяг; професії.*

Кожний комплект предметних картинок зібрано в окремий конверт-упаковку. На першій картці-сторінці зображено всі картинки, які є в цьому комплекті, та надруковано QR-код, за допомогою якого здійснюється перехід на сторінку сайта видавництва «Генеца», де розміщено короткі методичні рекомендації щодо занять-розваг з картинками.

Предметні картинки надруковано на цупкому картоні із заокругленими кутами для убезпечення малюка від травмування під час розваги. На лицьовому боці картки подано фотографічне зображення предмета, а на зворотному надруковано його назву. *Наголошуємо, що напис можна використовувати під час занять з тими дітьми, які виявили до нього зацікавленість чи вже обізнані з окремими буквами і знають, які звуки вони позначають.* Також їх можна використовувати для запам'ятовування (а потім розпізнавання) слова, до того ж необов'язково, щоб дитина могла прочитати напис по літерах (складах), вона може сприймати його цілісним, а потім розпізнавати в тексті серед інших слів.

Бажаємо Вам успіху та натхнення під час ігрових занять з дитиною. Нехай вони проходять в атмосфері задоволення і радості, розважають та, безумовно, сприяють гармонійному розвитку малюка.

Кілька рекомендацій щодо проведення ігрових занять з предметними картинками

Хоча, на нашу думку, в педагогічно-виховному арсеналі кожного дорослого є кілька розваг з використанням предметних картинок, ми вважаємо, не зайве нагадати декотрі з них, які за бажання можна застосувати під час заняття-розваги із запропонованими предметними картинками.

Ознайомте дитину із шістнадцятьма предметними картинками, що входять до комплекту «Дикі птахи»: *ворона, голуб, горобець, дятел, ластівка, лелека, мартин, обуд, орел, пелікан, пінгвін, синиця, снігур, сорока, стриж, шпак*.

З дітьми молодшого віку варто починати ознайомлення з кількох зображень диких птахів, у подальшому розширюючи перелік.

Для стимулювання інтересу малюків можна використовувати **вірші, загадки, цікаві факти**. Пропонуємо такі загадки:

З дерева лунає звук:
Хто там стукає: тук-тук?
(*Дятел*)

Швидко скрізь цей птах літає,
Безліч мошок поїдає,
За вікном гніздо буде,
Тільки в нас він не зимує.
(*Ластівка*)

Що за диво, що за птах
Наганяє жабам жах?
На одній нозі дримає
І на хаті хатку має.
(*Лелека*)

Перший я приніс весну,
Розбудив усе від сну...
(*Шпак*)

Потім ви можете запропонувати дитині скласти загадку самостійно.

Старшим дошкільникам можна розповісти **пізнавальні цікаві факти** про птахів, наприклад:

є птахи, які не вміють літати, *пінгвін* один з таких, натомість цей чорно-білий красень відмінний плавець;

у *дятла* незвичайний язик: він дуже довгий і тонкий, це допомагає птаху діставати комах з найтонших отворів, до того ж він липкий, ця особливість також полегшує «лісовому лікареві» добувати поживу;

ворона дуже розумна істота, наприклад, щоб не їсти скоринку хліба в сухому вигляді, птах розмочує її в калюжі;

білогруді спритниці *ластівки* здатні добувати собі їжу на льоту, у такий спосіб вони вправно ловлять різних комашок: мух, гедзів, комариків, метеликів тощо;

мартин – птаха-задирака, бо може нахабно відібрати здобич в інших пернатих, водночас ще й безсоромно їх почубити.

Розвиваючи *практично-пізнавальні вміння*, запропонуйте дитині:

- назвати кожную пташку (з новими найменуваннями озна-
йомлюйте малюка поступово);
- назвати й показати (*обвести пальчиком*) основні части-
ни тіла пташки;
- розповісти, чим живляться птахи; що понад усе любить
їсти пелікан, пінгвін тощо;
- зімітувати пташиний спів: як «говорить» ворона, гороб-
чик тощо;
- розповісти, як з'являються на світ пташенята (*вилуплю-
ються з яєчка сліпими, без оперення або вкриті пухом*);
- назвати, які із зображених птахів перелітні та
неперелітні;
- пояснити, чому деякі птахи відлітають у теплі краї (з
*настанням осені засихають рослини, потім зникають кома-
хи, які є поживою для птахів, тож їм доводиться через нестач-
чу їжі летіти в теплі краї*);
- назвати (з опорою на картинку), які пташки повертають-
ся з вірію найпершими;
- розповісти, які бувають гнізда у пташок, запитати, яке
гніздо в ластівки, який будиночок у шпака, лелеки тощо;
- назвати, яких пташок вона бачить на прогулянці, біля
свого будинку, в садочку, показати відповідні зображення.

Для *логіко-математичного розвитку* запропонуйте дитині:

- пограти в гру «Загадай число»: яке число ви загадали,
таку саму кількість карток із зображеннями пташок має
викласти дитина (*поміняйтеся ролями*);
- полічити кількість пташок, для цього викладіть декіль-
ка картинок (залежно від віку й можливостей) перед дитиною;
потім заберіть одну картинку, запитайте, скільки пернатих
«полетіло» й скільки залишилося; аналогічно додайте одну
картинку, запитайте, скільки пташок «прилетіло», скільки
стало;
- поклавши ліворуч дві картинку, праворуч – три, запи-
тайте в дитини, де пташок більше і як зробити, щоб їх стало
порівну;

- пограти в гру на розвиток просторової орієнтації «Хто куди дивиться?»: зображення пташки, яка «дивиться» праворуч, покласти справа від себе, а яка – ліворуч, відповідно зліва;

- визначити і згрупувати зображення птахів, які мають короткий і довгий дзьоб.

Покладіть перед дитиною посередині, наприклад, зображення пелікана, праворуч – дятла, ліворуч – синиці, угорі – пінгвіна, унизу – голуба. Запитайте в малюка, зображення якої пташки розміщено посередині, праворуч, ліворуч, угорі, внизу. (Також можна попросити дитину розкласти картинки відповідно до ваших вказівок: посередині, праворуч, ліворуч тощо). Інший варіант гри на просторову орієнтацію: розкладіть картинки у три ряди, по три пташки в кожному. Запитайте, хто вгорі, внизу, між, під, над; ускладнений варіант – у правому верхньому кутку, лівому нижньому тощо.

Для *розвитку пам'яті і уваги* можна пограти так: покладіть перед дитиною кілька картинок (відповідно до її віку та можливостей). Дайте час на запам'ятовування, потім попросіть відвернутися та приберіть одну картинку. Запитайте, якої пташки не стало. Можна зробити навпаки – додати картинку й запитати, що змінилося.

Розкладіть по три картинки у два ряди. Дайте дитині час для запам'ятовування. Потім переверніть картинки написами вгору. Запитайте, який птах розміщений першим (другим...) у певному ряду. Поміняйтеся з дитиною ролями.

Пограйте в гру «Упізнай пташку»: прикрийте півзображення аркушем паперу, запитайте в дитини, яка пташка сховалася.

Запропонуйте гру «Знайди за описом»:

цього птаха називають «лісовим лікарем», він має дуже сильний дзьоб, невтомно рятує дерева від шкідливих комах;

любить ласувати рибкою, має дзьоб з мішком, у який складає про запас свій улов;

у цієї скрекотухи ошатне чорно-біле забарвлення, оселяється вона поближче до людей і має одну цікаву особливість – її приваблюють блискучі предмети, які вона вряди-годи може й поцупити.

Поміняйтеся з дитиною ролями: вона розповідає про пташку, а ви знаходите її.

Для *розвитку мовлення* дитини можна грати так: «Я буду показувати картинки, ти бери ті, на яких зображено птаха, назва якого починається на звук [г] ([л], [с], [д'] тощо);

закінчується на звук [б] ([н], [ц'] тощо);

назви перший звук у слові ... ;

назви останній звук у слові ... ;

полічи звуки у слові ... ;

у якому слові 4 звуки? (*одуд, орел, шпак*);
назви голосні та приголосні звуки у слові *стриж*; скільки
голосних, а скільки приголосних? Назви їх;
який звук повторюється у слові *ворона*? А які звуки повто-
рюються у слові *лелека*?

визнач і покажи картинки, на яких зображено птахів, у
назві яких є звук ... ;

обери пташку, яка тобі найбільше подобається, і розкажи,
що ти про неї знаєш (*де живе, яке має гніздо, чи відлітає в
теплі краї тощо*);

знайди шпака, опиши, який він (*будь-яку іншу пташку*);

придумай невелику розповідь (казку) про одного чи декіль-
кох птахів (з опорою на картинку)».

Як ви переконалися, варіантів використання предметних
картинок дуже багато. Сподіваємось, що наведені приклади
стануть у пригоді під час ігрових занять з дошкільниками та
надихнуть на створення нових розвивальних вправ з предмет-
ними картинками для дітей.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. *Богуш А. М., Гавриш Н. В.* Розвиток мовлення дітей старшого дошкільного віку: навчально-методичний посібник. – К.: Генеза, 2014. – 160 с.
2. *Богуш А. М., Гавриш Н. В.* Розвиток мовлення дітей п'ятого року життя: навчально-методичний посібник. – Київ: Генеза, 2017. – 184 с.
3. *Богуш А. М., Гавриш Н. В.* Розвиток мовлення дітей четвертого року життя: навчально-методичний посібник. – Київ: Генеза, 2019. – 104 с.
4. *Богуш А. М., Гавриш Н. В.* Розвиток мовлення дітей старшого дошкільного віку: навчально-методичний комплект: посібник із 216 предметних картинок за 18 тематичними групами. – К.: Генеза, 2014.
5. *Богуш А. М., Гавриш Н. В.* Розповідаємо разом. Навчання молодших дошкільників розповідання за сюжетними картинками / Навчально-методичний комплект для дітей молодшого дошкільного віку: методичний посібник та 12 картин. – Київ: Генеза, 2016.
6. *Ганна Бєленька, Олена Половіна.* Дошкільнятам про світ природи: діти п'ятого року життя. – Київ: Генеза, 2016. – 98 с.
7. *Бєленька Г. В., Науменко Т. С., Половіна О. А.* Дошкільнятам про світ природи: старший дошкільний вік: навчально-методичний посібник. – К.: Генеза, 2013. – 112 с.